

PREMIZELE APARIȚIEI TURISMULUI RURAL

Otilia RUDIC¹,
Alexandra DMITRAȘCU¹,
Petru ZESTREA¹

¹Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Urbanism și Arhitectură,
Departamentul Urbanism și Design Urban, Chișinău, Republica Moldova

Abstract. *Agritourism is the new tool in the development of the economy of the municipal entities. Since tourism is not only the extra income for the local population, but is also the factor, which stimulates the development of the village and rural area in general.*

Cuvinte cheie: *Spațiu rural, turism rural, sat, călătorii, circulația turistică, turismul, agroturismul*

Ca să poată fi cuprinsă într-o definiție, sfera turismului îl are în centrul său pe “Homo viator”, adică omul care călătorește în timp și spațiu, încercând să le cucerească, cunoscându-le. Cucerirea spațiului prin călătorii a deschis calea spre cunoaștere, a transformat posibilitatea în necesitate, călătoria devenind un mod de a fi, de a putea ști, condiție în a comunica și a înțelege.

Putem afirma, fără a greși, că apariția călătoriilor turistice s-a produs în antichitate, iar activitățile turistice în spațiul rural au început să fie practicate empiric din aceeași perioadă. Este cunoscută, astfel, participarea în număr mare a elevilor la: vizitarea locurilor sfinte – Dadona (Zeus) și Delfi (Apollo)- frecventarea băilor curative sau a jocurilor festive periodic organizate.

În perioada romană majoritatea călătoriilor aveau scopuri comerciale, culturale sau militare, iar traseele lor parcurgeau inevitabil spațiul rural. În același timp cu evoluția societății omenești se diversifică și structura călătoriilor, astfel, în Evul Mediu, călătoreau în număr însemnat comercianții, dar întâlnim frecvent ambasadori, preoți și pelerini, oameni de știință, artiști, calfe și studenți. Unii din acești călători au decis să transmită experiențele lor. Putem prezenta în sprijin scrierile călugărului francez Aimeri Picaud, care realizează la 1130 un îndrumar pentru pelerinii doritori să ajungă la Santiago de Compostella, sau pe preotul japonez Basho, care în 1960 a scris un poem intitulat „Drum îngust spre Nordul îndepărtat”. În dorința de a prezenta evoluția dotărilor și instalațiilor iată un catren sugestiv:

„Înțepat de țânțari, mușcat de păduchi

Am reușit să dorm într-un pat

În timp ce un cal urina

Chiar lângă perna mea”. (Christureanu Cristina – „Economia și politica turismului internațional”).

Turismul s-a născut dintr-o necesitate și a căpătat amploare pe măsura ce mijloacele de transport au evoluat, consumul de energie psihică și nervoasă a crescut, iar mediul urban l-a smuls pe om din mijlocul naturii, singura în stare să-l purifice și să-i redea forțele epuizate. El are un efect multiplicator, introducând în circuitul economic laturi inedite, cum sunt “peisajul (pentru “consumarea” căruia este necesară deplasarea “la fata locului”), ospitalitatea, solitudinea și “informația” (geografică, cultural-istorică, economică, gastronomică, artistică).

Europa este cea care înregistrează primele forme conștientizate de turism rural în secolele XVI-XVII; în acele vremuri pictorii erau interesați să valorifice în operele lor construcțiile și mediul spațiului rural. Viața satului, așa cum era ea și nu inventată, este immortalizată în operele pictorilor francezi, italieni sau olandezi. Pe acest fond marele gânditor francez Jean Jacques Rousseau (1721-1778) povestește în lucrarea sa „Confesiuni” despre o călătorie, în care a traversat Alpii, ce a sugerat multor oameni ai timpului planuri de călătorii spre regiunile muntoase pentru a admira natura. În secolul următor, al XIX-lea, odată cu afirmarea marilor peisagiști, arhitectura rurală ocupă un loc din ce în ce mai important în desen sau pictură. Se

impun din nou pictorii și artiștii francezi și italieni, cărora li se adaugă mai apoi cei din Anglia (Grolleau Henri "Patrimoine rural & tourisme dans la C.E.E.,").

În România, așa cum afirma Geo Bogza în reportajul „Sate și orașe”- la început a fost o țară de sate, prin excelența agricolă, spațiul rural s-a aflat la el acasă întotdeauna. Mai mult, „viața la țară” a fost un subiect frecvent al literaturii, culminând cu manifestarea unui puternic curent literar; în operele plastice din perioadele de la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX satul fiind cadrul, obiectul, subiectul și inspiratorul unui număr însemnat de pictori.

În ceea ce privește manifestările ce pot fi catalogate drept începuturi ale circulației turistice rurale - neluând în seamă faptul că orice orășean, care se respectă și își putea permite, avea o casă „la țară,, - amintim: pelerinajele către locașurile de cult; vacanțele de sărbători în lumea satului sau la mănăstire, dar mai ales obiceiul retragerii către sat în timpul verilor călduroase („locuința mea de vară e la țară”), locul ideal de petrecere a unor clipe de destindere.

Concomitent cu creșterea frecvenței circulației turistice au evoluat și echipamentele turistice: de la cele privind transportul (poștalioanele și locurile de schimb ale cailor - „postele”, care încă mai revin și astăzi în poveștile sătenilor, ca și denumirile unor localități legate de aceasta activitate, la cele care asigurau în norme profesioniste cazarea și masa (vestitele hanuri în toate cele trei țări române).

Dintre cei ce au apreciat și prețuit vacanțele în spațiul rural putem enumera personalități ale culturii românești ca: Ion Luca Caragiale, Mihail Sadoveanu, Nicolae Grigorescu, Nicolae Iorga, Octavian Goga, George Enescu, și mulți alții. Toți cei ce au fost promotorii unei mode, ai unui mod de viață nou, ce a contribuit la realizarea unei mentalități, care în timp a generat călătoria, circulația turistică, iar mai apoi turismul.

Cele prezentate mai sus determină sau afirmă ca turismul rural s-a derulat în țara noastră până în a doua jumătate a secolului al XX-lea doar în mod spontan.

După anii '60, omenirea a început să fie tot mai preocupată de ținta (destinația) vacanțelor sale, turismul devenind una din cele mai importante activități economice din lume. Simultan cu manifestarea primelor tendințe de petrecere, tot mai frecventă, a vacanțelor în mijlocul naturii, din ce în ce mai mulți turiști si-au dorit petrecerea clipelor de relaxare în mediul (spațiul) rural.

Acești călători, drumeți, excursioniști, într-un cuvânt turiști își propuneau sintetic o concentrare a obiectivelor:

- Să-și satisfacă curiozitatea și dorința de petrecere a vacanțelor în cu totul alte condiții de viață și civilizație decât cele obișnuite;
- Să-și materializeze interesul pentru noi destinații;
- Să fragmenteze vacanța în 3-4 minivacanțe (4-5 zile: mare, munte, stațiune, localitate balneară, sat turistic tradițional);
- Sporirea gradului de solicitare pentru spații de cazare cu un confort mai redus (deci mai ieftin);
- Turism cultural și de cunoaștere (în special tinerii și turiștii de vârstă a treia);
- Alegerea ca destinații de vacanță a țărilor învecinate;

În mod firesc s-au conturat următoarele avantaje:

- Valorificarea bogatului potențial rural;
- Economisirea de investiții pentru crearea de capacități de cazare, alimentație publică și agrement;
- Reducerea la minim a personalului de servire;
- Decongestionare zonelor turistice supraaglomerate;
- Îmbunătățirea nivelului de trai în zonele utilizate ca bază materială a turismului;
- Surse suplimentare de venituri pentru populația rurală;
- Înviorarea tradițiilor populare, dorința de perpetuare a unor meșteșuguri tradiționale.

Una din tendințele dezvoltării industriei turismului este întoarcerea către natură, turismul rural fiind una dintre cele mai atractive oferte turistice.

Cercetările întreprinse au scos în evidență ca cererea turistică și alegerea destinațiilor turistice au fost puternic influențate de formele de agrement și animație oferite de fiecare zonă în parte, de poziție și accesibilitate, cadrul natural precum și cel socio-economic, etnografia și folclorul local.

Turismul rural se bazează pe potențialul spațiului rural, pe oamenii și produsele specifice locului. Turismul rural reprezintă rezultatul comportamentului omului modern, dornic de vacanțe și voiaje cât mai originale, de reîntoarcere la natură, evitând aglomerația din zonele turistice consacrate; iar pe de altă parte constituie alternative posibile de relansare, revigorare a unor așezări rurale, de învioreare a tradițiilor populare, a meșteșugurilor și a obiceiurilor.

Dezvoltarea turismului contemporan, care a dus la crearea unor "cetăți turistice" în diverse regiuni ale lumii, a scos la iveală, mai ales în ultima perioadă, interesul crescând pentru civilizația rurală. Indiferent de preocupările lor orașenii resimt din când în când, nevoia de a se întoarce la natură și de a regăsi echilibrul fizic și psihic pe care orașul nu ni-l poate oferi. Ei sunt atrași de frumosul, puritatea, armonia vieții rurale. Tot mai numeroși turiști sunt dornici să cunoască pe viu ospitalitatea țăranilor, obiceiurile gastronomice, artizanatul și ritualurile sătești.

Turismul rural constituie o șansă pentru zonele defavorizate prin crearea unui sistem de servicii, care include și oferta de produse autohtone ce duc la noi surse de venituri. În mod natural, se va îmbunătăți infrastructura (drumurile, comunicațiile), va crește confortul la cazare (pensiuni turistice și pensiuni agroturistice) și se vor valorifica pe plan local produsele autohtone (artizanat, legume și fructe, lactate, vinuri, preparate din carne).

Bibliografie

1. Прока В.Е. Будущее природы агропромышленного района. - Кишинев, «Штиинца», 1983 – 236 с.
2. Белкин А.Н. Ландшафтная архитектура Молдавии. – Кишинев, «Картя Молдовеняскэ», 1976 – 127с.
3. Крупеников И.А. Дорогая природа Молдавии.- Кишинев, «Картя Молдовеняскэ», 1982 – 166 с.
4. Пилат Н.И. Туристские маршруты Молдавии. .- Кишинев, «Тимпул», 1981 – 192 с.
5. Bran F., Simon T., Nistoreanu P. Ecoturism. – Bucuresti, "Editura Economica", 2000 - 364p.
6. Nistoreanu P, Gheres M. Turism rural. Tratat, "Editura CH Beck", 2010 – 304p.
7. Kloeze, J.W. The Benefits of Rural Tourism, the Role of the State, and the Aspects of Training and Co-operation / J.W Kloeze. Formal Speech held at the Central and East-European Federation for the Promotion of the Green-Soft-Rural Tourism Conference «Rural Tourism Development in Bulgaria and in the Balkan Countries», Karlovo, 1994.
8. European Centre for Ecological and Agricultural Tourism. Official site. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.eceat.org/>.